

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kuzey ve Doğu Suriye’de en az 63 Suriye vatandaşının, Türkiye ve SMO tarafından gözaltına alınıp Türkiye’ye transfer edilmesi ve yargılanmasının araştırılarak, uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

Feleknas Uca.
Feleknas UCA

Batman Milletvekili

GEREKÇE

İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) 3 Şubat 2021 tarihinde Kuzey ve Doğu Suriye’de yaşanan hak ihlallerine yönelik bir rapor yayınlamıştır. Raporda, Kuzey ve Doğu Suriye’de en az 63 Suriye vatandaşının, Türkiye ve SMO tarafından gözaltıma alınıp yasadışı bir şekilde Türkiye’ye transfer edildiği ve ömür boyu hapis cezası ile kalacak şekilde ciddi suçlamalarla yargılandığı ifade edilmektedir.

Bahsi geçen rapor, Türkiye makamlarının paylaştığı 4700 sayfalık belgeler, tutukluların aileleri ve yakınlarının tanıklıkları sonucu hazırlanmıştır. Türkiye makamlarının HRW'ye açtığı belgeler, 63 Suriye vatandaşının isim detayları, suçlamalar ve sunulan kanıtlardan oluşmaktadır.

Daha önce BM'nin 2020 yılında yayınladığı bir raporda da Türkiye ve bölgedeki silahlı grupların, Suriye vatandaşlarını yasadışı bir şekilde Türkiye'ye transfer ederek yargılandığı ifade edilmişti. Ayrıca HRW'nin belgelediği yasadışı transferler, harp zamanında sivillerin korunmasını garanti altına alan 4. Cenevre Sözleşmesi ve ek protokolleri kapsamındaki yükümlülüklerin ihlal edildiğini göstermektedir. 4. Cenevre Sözleşmesi'nin 49. Maddesine göre: "Himaye göre şahısların, işgal altındaki topraklardan şağıl (işgal eden) devletin

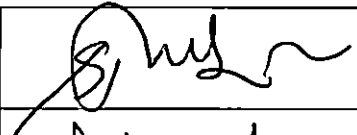
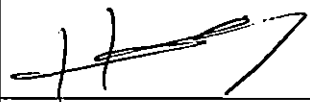
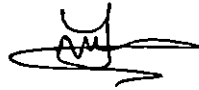
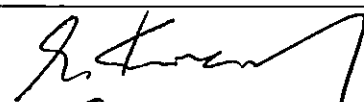
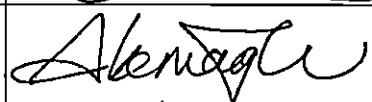
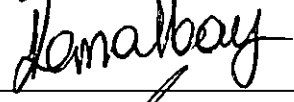
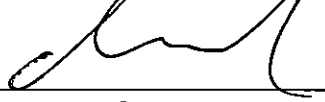
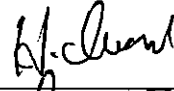
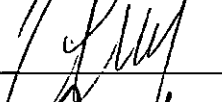
topraklarına veya işgal edilmiş olsun olmasın başka bir devletin topraklarına ferdi olarak veya kitle halinde cebren nakilleri veya tehcirleri, her ne sebeple olursa olsun yasaktır.”

HRW raporunda; Türkiyeli makamların hazırladığı dokümanlar, HRW’ye konuşan 8 tutuklu yakınının 7’sinin yasadışı bir şekilde Türkiye’ye transfer edildiğini doğrulamaktadır. Rapora göre; bazı aileler tutuklularla irtibata geçmişse de Türkiye’de tutulan birçok Suriye vatandaşının ailelerine ulaşamadığı veya nerede oldukları tespit edilmemiştir. Ekim-Aralık 2019’da Serekaniye (Resulayn)’de Türkiyeli yetkililer ve silahlı gruplar, iki Suriyeliyi gözaltına almış ve Türkiye’ye transfer ederek, Türkiye’de Suriye’de işlediği iddia edilen suçlardan dolayı yargılanmıştır.

Suriyeli vatandaşlara yöneltilen başlıca suçlamalar; devletin birlik ve bütünlüğünü bozma, terör örgütü üyeliği ve cinayettir. Fakat HRW, incelediği dava dosyalarının çoğunda yargılanan sivillerin suç işlediğine dair somut kanıtlar olmadığını tespit etmiştir. Rapora göre; 14 Ekim 2019 tarihinde gözaltına alınan 15 kişiden haber alınamamıştır. Ailelerin 1,5 aylık çabasından sonra sivillerin Şanlıurfa’da bir cezaevinde tutulduğu bilgisine ulaşılmıştır. Aralık 2020 tarihine kadar aileler ne yüz yüze ne de telefonla görüşme gerçekleştirmiştir. HRW’nin incelediği dökümanlarda, savcılık suçun Şanlıurfa sınırlarında işlendiğini iddia etse de bazı transfer belgelerinde yer alan ayrıntılar dahil olmak üzere iddia edilen bütün suçlamaların Suriye’de gerçekleştiği ortaya koyulmaktadır. Kayıtlar ve tutukluların savcılık ifadelerinden, Suriye’de gözaltına alınıp Türkiye’ye transfer edildiği anlaşılmaktadır. Şanlıurfa Ceza Mahkemeleri, Türkiye’de yargılanan 63 Suriyeliden 5’ine müebbet hapis cezası vermiştir.

Türkiye ve desteklediği grupların gözaltına aldığı 4 tutuklu yakınının aktardığı bilgilere göre ise, SMO üyesi kişiler ailelerle irtibata geçip para karşılığında tutukluların serbest bırakılması teklifinde bulunmuştur. Ailelerden biri 10 bin dolar ödemesi sonucunda, gözaltındaki kişinin Türkiye’ye transferini engellemiştir. Ayrıca bazı belgeler ve fotoğraflarda, tutukluların yüzünde morluklar, dudaklarında çatlaklar ve diğer kötü muamele işaretleri taşıdığı tespit edilmiştir. Bir tutuklu, telefonla kardeşiyle konuşmasında, gözaltına alındığında önce SMO üyeleri tarafından daha sonra ise Türkiyeli güvenlik güçleri tarafından dövüldüğünü söylemiştir.

Uluslararası hukuktan doğan “Şahısların başka bir devletin topraklarına ferdi olarak veya kitle halinde cebren nakilleri veya tehcirleri, her ne sebeple olursa olsun yasaktır.” hükmü gereğinin uygulanması, 200’e yakın sayıda olabileceği iddia edilen, yasadışı bir şekilde Türkiye’ye transfer edilen Suriyeli sivillere yönelik hak ihlallerinin araştırılması, aileleri ile görüşmelerinin sağlanması ve Suriye’ye geri gönderilmeleri, iddia edilen ihlallerden sorumlu olanların açığa çıkartılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Meclis İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve talep ederiz.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
13	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
14	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	